

Sygn. akt II Cz 644/13

POSTANOWIENIE

Dnia 25 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Janusz Kasnowski

Sędziowie: SO Aurelia Pietrzak

SO Tomasz Adamski (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 25 października 2013 roku w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa W. S.

przeciwko; (...) (...) S.A.

w S.

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda W. S.

na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 16 maja 2013 roku

sygn. akt I C 3709/12

postanawia:

1. oddalić zażalenie;

2. zasądzić od powoda na rzecz pozwanego kwotę 150 zł tytułem zwrotu

kosztów postępowania zażaleniowego;

3. przyznać radcy prawnemu R. B. od Skarbu Państwa -

Sądu Rejonowego w Bydgoszczy kwotę 184,50 zł tytułem kosztów

nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu

zażaleniowym.

II Cz 644/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 maja 2013 roku Sąd Rejonowy w Bydgoszczy oddalił powództwo W. S. przeciwko (...) (...) S.A. w S. o zapłatę i zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2.417 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Sąd I instancji wskazał, że o kosztach orzekł zgodnie z ogólną regułą odpowiedzialności za wynik procesu (art.

98 § 1 kpc). Powód zaryzykował wnosząc pozew, znając stanowisko pozwanego. W tej sytuacji nie ma podstaw do nieobciążania powoda kosztami procesu należnymi pozwanemu. Zażalenie na postanowienie w przedmiocie kosztów procesu wniósł powód domagając się jego zmiany poprzez nieobciążania powoda kosztami procesu. W uzasadnieniu podał, że powód wytoczył powództwo będąc przekonany o słuszności swych żądań, że jego roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia znajduje oparcie nie tylko w łączącej strony umowie, ale i w zasadach współzycia społecznego. Podniósł też, że powód znajduje się w wyjątkowo trudnej sytuacji życiowej i majątkowej i że z powództwem wystąpił licząc na możliwość „uruchomienia” umowy ubezpieczenia pożyczki zawartej z bankiem, czując się odpowiedzialny za los rodziny i realne zagrożenie utraty miejsca zamieszkania. Jego szczególna sytuacja osobista oraz realia niniejszej sprawy przemawiają- w jego ocenie - za zastosowaniem przez sąd instytucji opisanej w art. 102 kpc i nieobciążanie go kosztami przegranego procesu. Nadto pełnomocnik powoda wniósł o przyznanie mu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu. Pozwany w odpowiedzi na zażalenie wniósł o jego oddalenie i o zasądzenie od powoda kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie zażaleniowe, wskazując, że rozstrzygnięcie sądu I instancji jest słuszne i uzasadnione.

2

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie jest zasadne.

Zgodnie z regułą określoną w art. 98 § 1 kpc koszty procesu ponosi strona przegrywająca proces, w niniejszej sprawie zatem powód. W art. 102 kpc przewidziany jest wyjątek od powyższej zasady pozwalający - w szczególnie uzasadnionych przypadkach- na odstąpienie od obciążania obowiązkiem zwrotu przeciwnikowi kosztów procesu. Z sytuacją taką nie mamy jednak do czynienia w przedmiotowej sprawie. Uzasadniony jest zarzut żalącego się, iż uzasadnienie sądu I instancji co do przesłanek, którymi kierował się sąd nie znajdując podstaw do zastosowania instytucji opisanej w art. 102 kpc jest lakoniczne, niemniej jednak - w ocenie sądu odwoławczego - przekonujące i znajdujące potwierdzenie w zebranym sprawie materiale dowodowym. Powód niewątpliwie jest osoba znajdującą się w szczególnie trudnej sytuacji majątkowej: egzekwowane jest od niego zadłużenie z tytułu zawartych wcześniej pożyczek rzędu kilkunastu tysięcy złotych, powód otrzymuje rentę w wysokości niespełna 1.100 zł, a we wspólnym gospodarstwie z nim pozostają bezrobotna żona, bezrobotny syn, kolejny syn otrzymujący rentę socjalną i dwoje kolejnych dzieci kontynuujących naukę. Tym bardziej zatem powód powinien w sposób jeszcze bardziej rozsądny dysponować posiadanymi środkami finansowymi i wystrzegać się wywodzenia roszczeń w sposób oczywisty niezasadnych. Z drugiej strony uczestnik procesu nie może być pozbawiony kosztów mu należnych tylko dlatego, że przeciwnik wnoszący nieuzasadnione roszczenia jest w trudnej sytuacji majątkowej. Powód znał stanowisko pozwanego odmawiającego wypłaty świadczenia z umowy ubezpieczenia jeszcze przed procesem. Znał też uzasadnienie tej odmowy wskazujące m.in. na to, że ochroną ubezpieczeniową nie są objęte choroby psychiczne ubezpieczonego, a na takie schorzenie powołuje się powód w pozwie. Nieracjonalne było zatem wystąpienie z powództwem w sytuacji gdy powód mógł przed wytoczeniem powództwa jednoznacznie i

3

precyzyjnie ustalić zapis ogólnych warunków umowy ubezpieczenia (nawet jeśli nie zapoznał się z nimi wcześniej) i rozważyć zasadność wystąpienia z pozwem. Powód tymczasem założył, że jako osoba uboga otrzyma od Państwa pomoc w postaci zwolnienia go od kosztów sądowych i ustanowienia pełnomocnika z urzędu (co się zresztą stało), zaś konieczności ewentualnego zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi bezpodstawnie nie zakładał, bądź też przyjął, że z obowiązku ich zwrotu też zostanie zwolniony (o co wnosi obecnie w zażaleniu). Tymczasem zasady słuszności warunkujące zastosowanie instytucji zawartej w art. 102 kpc obejmują wystąpienie w sprawie wypadków szczególnie uzasadnionych, które powodują, że zasądzenie kosztów na rzecz wygrywającego przeciwnika w całości, a nawet w części, byłoby sprzeczne z powszechnym odczuciem sprawiedliwości oraz zasadami współzycia społecznego (por. postanowienie Sadu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2013 roku, V Cz 132/12). Przepis ten nie może być wykładany rozszerzająco, jako unormowanie szczególne.

W realiach niniejszego procesu ani charakter sprawy, ani przyczyna oddalenia powództwa, ani też ewentualne usprawiedliwione, subiektywne przekonanie strony o zasadności jej żądań nie przemawiają za możliwością zastosowania regulacji opisanej w art. 102 kpc, a rozstrzygnięcie sądu I instancji co do obciążenia powoda kosztami procesu - zarówno co do zasady, jak i co do wysokości - jest prawidłowe.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy zażalenie uznał za bezzasadne i na podstawie przepisów art. 385 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc je oddalił.

O kosztach postępowania odwoławczego sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc i w § 6 pkt 3 w zw. z § 12 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, wskazując, że z

4

przyczyn podanych wcześniej także odnoście tych kosztów sąd nie znalazł podstaw do odstąpienia od obciążenia powoda tymi kosztami (art. 102 kpc).

Nadto sąd odwoławczy wskazuje, że powód korzystał w postępowaniu zażaleniowym z pomocy pełnomocnika procesowego ustanowionego z urzędu, który złożył oświadczenie, o którym mowa w §16 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. W związku z powyższym Sąd przyznał wynagrodzenie w wymiarze stawki minimalnej określonej w § 6 pkt 3 w zw. z § 12 ust. 2 pkt 1 cytowanego rozporządzenia, tj. kwotę 150 zł. Zgodnie z § 2 pkt 3 tegoż rozporządzenia - w sprawach, w których strona korzysta z pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, opłaty, o których mowa w ust. I, sąd podwyższa o stawkę podatku od towarów i usług przewidzianą dla tego rodzaju czynności w przepisach o podatku od towarów i usług, obowiązującą w dniu orzekania o tych opłatach, co łącznie daje kwotę 184,50 zł.

Na oryginale właściwe podpisy Za zgodność z oryginałem